

Fra: De ansvarlige faglærerne på jus1111 og jus1211 v/Henrik Bjørnebye

Til: PMR

Dato: 12. oktober 2017

Forslag til PMR-vedtak 24. oktober 2017: Utelatelse av konkrete rettsspørsmål i praktikumsoppgaver til eksamen på første studieår

Å identifisere de rettslige problemstillingene som oppstår i et saksforhold utgjør en sentral del av rettsanvendelsen ved utøvelse av juristyrket. Slike egenskaper er derfor angitt som det første ferdighetskravet under beskrivelsen av master i rettsvitenskap på fakultetets nettsider. På tilsvarende vis oppstiller ferdighetskravene for jus1111 og jus1211 at studentene skal *«kunne anvende juridisk metode til å analysere, drøfte og ta standpunkt til rettslige problemstillinger»*, og at dette blant annet innebærer å kunne *«identifisere rettslige problemstillinger i et saksforhold»*.

I Rettskilder til fots, som er det første undervisningsopplegget studentene møter på rettsstudiet, bruker vi mye tid på å lære studentene å identifisere parter, krav og rettsgrunnlag i et gitt saksforhold. Praktikumsoppgaven som blir gitt inneholder ikke konkrete spørsmål, og studentene må følgelig identifisere de rettsspørsmålene som oppstår på egen hånd. En viktig del av det pedagogiske opplegget er å vise studentene at man har kommet et godt stykke på vei i rettsanvendelsen dersom man klarer å systematisere og oppstille krav og rettsgrunnlag på en ryddig og presis måte.

I den påfølgende undervisningen i avtale- og kjøpsrett på jus1111 inngår det et opplegg i oppgaveteknikk og skrivetrening. Her blir det på tilsvarende vis som i rettskilder til fots gitt opplæring i hvordan studentene skal identifisere krav, rettslige grunnlag og innsigelser før de gjennomfører en drøftelse og konkluderer. Det foreligger også en egen veileder for oppgaveløsning som blir anvendt i forbindelse med avtale- og kjøpsrettsundervisningen, og som tar utgangspunkt i denne oppgaveteknikken.

Til tross for at identifikasjon av rettslige problemstillinger er et sentralt ferdighetskrav og et startsted for undervisningen på rettsstudiet, har det i langt tid vært vanlig praksis å utarbeide konkrete spørsmål til praktikumsoppgavene som blir gitt til eksamen på første studieår (og vel langt på vei også til andre studieår). Utformingen av eksamensoppgavene er styrende for studentenes læring. Det er derfor viktig at oppgavene reflekterer de ferdighetskravene som oppstilles for studiet, og som vi ønsker at de skal lære og vurderes opp mot.

En praktikumsoppgave bør utformes slik at studentene er i stand til å identifisere hvilke parter som opptrer i en tvist, hvilke krav partene reiser mot hvem, og hvilke rettsgrunnlag som anføres som grunnlag for kravet/kravene. I en gjennomarbeidet praktikumsoppgave skal saksforholdet og anførselene være presentert på en tilstrekkelig klar måte til at studentene kan ta stilling til sakens rettsspørsmål uten at de er uttrykkelig angitt. Strengt tatt er det da overflødig å oppgi konkrete spørsmål av typen *«foreligger det en mangel ved produktet»* med uthevet tekst på slutten av oppgaveteksten.

På ovennevnte grunnlag fremmer de ansvarlige faglærerne på første studieår forslag til vedtak om at praktikumsoppgaver til eksamen skal utformes uten angivelse av konkrete spørsmål som et supplement til oppgaveteksten. Vi presiserer for ordens skyld at det ovennevnte forslaget bare gjelder rene praktikumsoppgaver. Tilsvarende begrensning bør ikke gjelde teorioppgaver, herunder domsanalyseoppgaver eller oppgaver som inneholder en kombinasjon av praktiske og teoretiske spørsmål.

Med den nye ordningen med digitale hjelpemidler, som er planlagt innført som en pilot for jus1111 våren 2018, vil studentene få utvidet kildetilgang til eksamen. Det kan medføre at ferdighetskravene får en enda mer sentral rolle i eksamensvurderingen enn de har hatt tidligere, i og med at studentene vil ha større tilgang til informasjon omfattet av kunnskapskravene under eksamen. Dette forholdet tilsier også etter vår oppfatning at studentene bør prøves ytterligere i å identifisere sakens rettsspørsmål ved at de konkrete spørsmålene utelates fra oppgaven.

Så vidt vi er kjent med, foreligger det i dag ikke nærmere formkrav til utforming av praktikumsoppgaver til eksamen, og det vil derfor langt på vei være opp til faglig eksamensleder å avgjøre i hvilken grad en praktikumsoppgave skal inneholde konkrete spørsmål. Et vedtak i PMR som klargjør situasjonen kan derfor være egnet til å unngå usikkerhet om temaet blant studentene.

På ovennevnte grunnlag fremmer de ansvarlige faglærerne på første studieår (jus1111 og jus1211) forslag til følgende vedtak:

”Med virkning fra våren 2018 skal praktikumsoppgaver til eksamen i jus1111 og jus1211 utformes uten angivelse av konkrete spørsmål som et supplement til oppgaveteksten. Faglig eksamensleder skal sørge for at praktikumsoppgaver som gis til eksamen er utformet på en slik måte at studentene kan ta stilling til parter, krav, rettsgrunnlag og rettsspørsmål uten at konkrete spørsmål er angitt i oppgaven.”

Vi overlater til PMR å vurdere om et eventuelt vedtak bare skal omfatte første studieår, eller om det bør utformes slik at det omfatter alle obligatoriske emner på masterstudiet i rettsvitenskap.

* * *